

Handläggare: Ariane Andersson
Telefon: 08-508 20 065

DEN NATIONELLA PSYKIATRISAMORDNARENS PROMEMORIA ÖPPEN VÅRD MED SÄRSKILDA VILLKOR

Svar på remiss från Stadsledningskontoret

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd åberopar förvaltningens tjänsteutlåtande, daterat 2006-04-26, som sitt svar till Stadsledningskontoret.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Margaretha Selin
Avdelningschef

SAMMANFATTNING

Stadsledningskontoret har remitterat stadsdelsnämnden den nationella psykiatrisamordnarens promemoria Öppen vård med särskilda villkor. I promemorian föreslås att en ny vårdform ska införas för patienter som vårdas inom psykiatrisk tvångsvård: öppen vård med särskilda villkor. Beslut om sådan vård förutsätter en samordnad vårdplan från landsting och kommun. Om psykiatrisamordnarens förslag genomförs anser förvaltningen att det är viktigt att kostnadskonsekvenserna och samverkan mellan landsting och kommun följs upp. Förvaltningen föreslår att nämnden åberopar detta tjänsteutlåtande som sitt svar till Stadsledningskontoret.

ÄRENDETS BEREDNING

Ärendet har beretts inom äldre- och handikappomsorgen inklusive socialpsykiatrin, i samarbete med individ- och familjeomsorgen.

BAKGRUND

Stadsledningskontoret har remitterat stadsdelsnämnderna i Bromma, Enskede-Årsta och i Vantör den nationella psykiatrisamordnarens promemoria Öppen vård med särskilda villkor. Remisstiden sträcker sig till den 19 maj i år för kontorsutlåtande. För nämndprotokollet är remisstiden förlängd till den 24 maj.

PROMEMORIAN SAMMANFATTAD

Den 1 juli år 2000 infördes nya permissionsbestämmelser i samband med psykiatrisk tvångsvård. Tvångsvård ges enligt lagen (SFS 1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (LPV) och enligt lagen (SFS 1991:1129) om rättspsykiatrisk vård (LRV).

Enligt bestämmelserna kan det endast i undantagsfall anses motiverat att låta en permission kvarstå längre än ett år under tvångsvård. Men enligt en utvärdering som Socialstyrelsen har gjort efterlevs detta inte fullt ut. Skälen till den bristande efterlevnaden är att det anses finnas behov av ett flexiblere utslussningssystem från tvångsvården.

Därför föreslår psykiatrisamordnaren att det införs en ny vårdform: öppen vård med särskilda villkor. Beslut om sådan vård ska fattas av länsrätten efter ansökan av chefsöverläkaren. Till ansökan ska fogas en samordnad vårdplan, dvs. en redogörelse för den utredning som har gjorts rörande patientens behov av vård och omsorg samt för de insatser som hälso- och sjukvården och socialtjänsten har planerat för att tillgodose patientens behov. Av redogörelsen ska också framgå vilken uppföljning som planeras av insatserna. Den samordnade vårdplaneringen förutsätter samråd med patienten om hans eller hennes behov av vård och behandling. Om det inte är olämpligt ska samråd också ske med patientens närstående.

Öppen vården får pågå högst sex månader från prövningstillfället. Medgivande till förlängning av vårdtiden får lämnas för högst sex månader i taget. Till ansökan om förlängning ska fogas en redogörelse för vilken uppföljning som har gjorts av den vårdplan som låg till grund för beslutet om öppen vård med särskilda villkor. Det ska framgå vilka insatser som har genomförts och vilka ytterligare insatser som har bedömts nödvändiga.

Förslaget innebär att ökade insatser kommer att krävas från socialtjänsten bland annat för boende. Kostnadskonsekvenserna uppges dock vara svåra att bedöma till följd av brist på kunskap om berörda patienters behov av bostad och annat stöd. I promemorian beräknas att de totala kostnaderna för kommunerna vid ett genomförande av förslaget kommer att öka med 100 miljoner kronor.

STADSDELSFÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Vantörs stadsdelsförvaltning anser att det verkar rimligt att det behövs större möjligheter till en flexibel utslussning än vad det nuvarande regelverket medger. Förvaltningen kan också konstatera att förslaget i huvudsak överensstämmer med den ansvarsfördelning som har gjorts mellan staden och landstinget i överenskommelsen mellan Stockholms läns landsting och Stockholms stad om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik.

Förvaltningen bedömer att förslaget kan komma att innebära dels ökade kostnader för stadsdelsförvaltningen, dels ökat behov av samverkan med landstinget. Förslaget skulle kunna innebära att fler brukare blir aktuella och att dessa brukare har behov av jämförelsevis många insatser. Samtidigt kan förvaltningen inte bedöma vad förslaget skulle betyda i kostnader jämfört med idag. Redan idag köper förvaltningen till exempel plats på boende för personer som har permission från tvångsvården. Mot bakgrund av att det är svårt att bedöma kostnadseffekterna anser förvaltningen att det är viktigt att kostnadskonsekvenserna följs både av staden och av staten så att rätt kompensation för eventuella utökade faktiska kostnader kan lämnas.

Om förslaget genomförs blir samverkan med landstinget viktig inte minst för att det ska vara möjligt att följa upp de insatser som ingår i den enskildes samordnade vårdplan. De insatser som förvaltningen lämnar enligt socialtjänstlagen (SoL, SFS 2001:453) och lagen (SFS 1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är frivilliga. Det är därför angeläget att förvaltningen snabbt kan förmedla information till landstinget om eventuella brukare som har avlagt sig insatser som ingår i vårdplanen för att ansvarig läkare ska kunna ompröva den enskildes öppenvård med särskilda villkor.

När det gäller de insatser som stadsdelsförvaltningen kan lämna vill förvaltningen också understryka att förvaltningen, enligt SoL och LSS, kan bevilja insatser såsom boende och boendestöd men inte behandling. Beslut om behandlingsinsatser kan förvaltningen, genom missbrukssektionen, endast fatta när det gäller missbruksbehandling.

Förvaltningen vill också understryka att boende i gruppboende, enligt socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, bygger på den enskildes självbestämmande och valfrihet. Detta är inte lämpligt att kombinera med tvångsföreskrifter. Tvångsföreskrifter kan möjligen vara mer lämpligt att kombinera med boende i tränings- och försökslägenheter. Samtidigt är förvaltningens möjligheter att

erbjuda boende i tränings- eller försökslägenhet i stadsdelsområdet beroende av tillgången till bostäder i området.

Förvaltningen anser att det verkar som om den stödperson som lagförslaget tar upp och den kontaktperson som kommunerna kan besluta om enligt socialtjänstlagen har något olika uppdrag. Förvaltningen anser därför att det är tveksamt att det i lagförslaget ingår att den nämnd som utser stödperson ska underrätta annan berörd nämnd om att patienten önskar få prövat att stödpersonens uppdrag övergår i ett uppdrag som kontaktperson.

Förvaltningen föreslår att nämnden återoppar detta tjänsteutlåtande som sitt svar på remissen från Stadsledningskontoret.

BILAGOR

1. Remissen om den nationella psykiatrisamordnarens promemoria Öppen vård med särskilda villkor